

Z A P I S N I K

sa 35.zajedničke sjednice vijeća Skupštine opštine Banja Luka
održane 11.lo.1965.godine

Sjednica je počela u 8.časova.

Predsjedava predsjednik SO Milorad Popović.

Zapisnik vodi službenik SO Oluići Dragan.

Sjednici prisustvuje 80 odbornika, a odsutno je 20.

Odsustvo su najavili: Jajčević Ivica, Brkljač, Mažar Žiža i Pirolić Dušanka.

Nisu najavili odsustvo: Džankić Fikret, Ivanić Jovo, Knežević Vlado, Majstorović Anto, Pavičar Lazo, Tulek Sadik, Vranješ Stojko, Vulić Vera, Benda Mihajla, Buca Hamdija, Džubo Refik, Knežević Relja, Kuzinkijević Ivanka, Maglajlić Ibro, Memić Ridvan i Trkulja Mitar.

Sjednici prisustvuje Osman Karabegović, predsjednik Privrednog vijeća Savezne Skupštine, poslanici Mažar Drago, Medić Rade, Varunek Vjencislav, Josipović Ferdo, te predstavnici radnih organizacija sa područja opštine.

Memon Ivan stavio je primjedbu na zapisnik sa prošle sjednice - da je prisustvovao sjednici. Primjedba je usvojena i zapisnik sa prošle sjednice ovjeren.

Predsjedavajući je predložio dnevni red kako je dostavljen u sjedničkim materijalima, sa slijedećim dopunama:

21. Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965. godinu na području sela Gornji Borkovići,

22. Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965. godinu na području sela Slavićka,

23. Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965. godinu na području sela Donji Borkovići i Gornja Slavićka.

Odbornik Macanović Smilja predlaže da se u dnevni red unese

24. rješevanje po žalbi gradjana područja Hiseta na odluku Savjeta za komunalne poslove po pitanju dozvole individualne stanbene izgradnje na lijevoj strani Kozarske ulice.

Predsjedavajući smatra da se sada o tome ne može rješavati, već da se iznese kad se predmet dovoljno pripremi.

Macanović Smilja ostaje pri svom predlogu koji je podržao i odbornik Babić Živko i Pišteljić Dr.Dušan.

Predojević Pavle predložio je da se dnevni red dopuni davanjem garancije Preduzeću "Stočar" na kredit za otvaranje prodavnice u G.Šeheru. Predlog je podržao odbornik Mešinović Tasim.

Plavčić Milorad predlaže da se dnevni red dopuni rješavanjem o obezbjedjenju lokacije za zdravstvenu stanicu na Hisetima.

Predsjedavajući stavljaprimjedbu da je još na snazi zaključak SO da se zdravstvena stanica locira u G.Šeheru.

Odbornik Pišteljić Dr. Dušan podržao je prijedlog Plavčića, dok su Džombić Milorad i Mešinović Tasim predložili da se ostane pri ranijem zaključku.

Dnevni red je usvojen da dopunama koje su predložili odbornici Macanović i Predović.

Po 1. tački izvještaj su podnijeli Rončević Vlado, direktor Zavoda za plan i Janjić Mladen, direktor SDK.

Kurt Anton govorio je o radu i problematici Fabrike "Univerzal". Osvrnuo se na nepovoljan sastav osnovnih sredstava, veliki broj izostanaka, na teškoće pri osvajanju novih proizvoda, napore za proširenje radnog prostora, problem obezbjedjivanja kređa i naplaćivanja proizvoda od kupaca kao i na neiskorištenost kapaciteta u fabrići koja se kreće oko 50%. Smatra da bi nadležni savjeti SO trebali da ostvaruju još veći kontakt sa pojedinim radnim organizacijama i da svojim predlozima utiču na unapredjenje proizvodjenje u njima.

Babiž Živko smatra da materijali koji su dostavljeni nisu dovoljni da bi se vidjelo kakvo je stanje u privredi i šta se preduzima. Osvrće se na odraz reforme u poljoprivredi, postavljajući pitanje na koji način poljoprivredni proizvodjač može realizovati svoju proizvodnju po cijenama koje mu obećava reforma. Predlaže da SO razmotri stanje privrede po granama, a posebno stanje u poljoprivredi. Traži da stručne službe i nadležni savjeti iznesu ne samo ocjenu stanja u poljoprivredi, već i prijedlog potrebnih mjera, i to prije usvajanja planova za iduću godinu.

Hadžimujagić Ismet, konstatuje da podaci o kretanjima za prvo polugodište govore o pozitivnim tendencijama kako je to bilo predvidjeno i Društvenim planom. Samo je Tvornica duvana imala veći gubitak, dok su ostale radne organizacije poslovale uglavnom pozitivno. Tyrdi da poteškoće u snabdjevanju repromaterijalom uglavnom potiču od kreditne nesposobnosti pojedinih organizacija, a to je posljedica zaoštrenih kreditnih uslova. Neke radne organizacije koriste kredite za obrtna sredstva za prelivanje u finalnu potrošnju i time stvaraju inflaciona žarišta. Komunalna banka mora da likvidira takve tendencije pooštravanjem kreditnih uslova. U materijalima nema dovoljno komparativnih pokazatelja, napr. uporedjivanje sa 1964. godinom ili sa prosječnom produktivnošću odnosne grane. Predlaže da se VRZ i savjeti iz oblasti privrede aktiviziraju. Smatra da je nastojanje na integraciji zanemareno, a i kad se inicijativa u tom smislu pokreće ona ne dolazi od radnih organizacija, iako bi se u trgovini, gradjevinarstvu, poljoprivredi i komunalnoj privredi integracija mogla i trebala provesti.

Pižolić Meho mišljenja je da reforma traži dužu i dublju aktivnost nego što je samo preračunavanje. U gradjevinarstvu reforma prije svega traži modernizaciju kapaciteta. Smatra da će opasti nivo društvene stanbene izgradnje, jer će se moći graditi samo toliko koliko radne organizacije i banka mogu da odvoje za stanbenu izgradnju. U Banjaluci je kod gradjevinarstva problem u gradjevinskom zanatstvu i projektovanju a donelke i u industriji gradjevinskog materijala. Gradjevinske organizacije moraju biti svjesne da će posla biti manje i da rješenje ne leži u prihvatanju novih uslova. Osvrćući se na pitanje naučnog rada, iznosi mišljenje da je naučni rad potreban, ali da bi bilo suvišno i rasipnički stvarati vlastite institucije, kad u Jugoslaviji ima dovoljno eminentnih institucija koje se, međutim, malo koriste za potrebe privrede. Privredi je potrebno medjusobno povezivanje u okviru

grane, povezivanje sa jugoslavenskim naučnim ustanovama i izlazak na inostrano tržište. Reforma je stvorila novu klimu u radnim organizacijama ali treba još mnogo napora u uspostavljanju radne discipline, stručnom uzdizanju, poboljšanju metoda rada itd.

Anušić Jozo iznosi nedovoljnu saradnju ZZ Zalužani sa individualnim proizvodjačima. Navodi primjer da je ZZ Zalužani prodala 3 traktora, a nijedan nije nabavila, dok u isto vrijeme individualni proizvodjači moraju da traže traktor od privatnika. Smatra da su sazreli uslovi za integraciju u poljoprivredi.

Karabegović Osman: Reforma je izmjenila raniju situaciju u kojoj su mogle da životare i neproduktivne i nisko produktivne radne organizacije. Nova kretanja u našoj privredi pokazuju zdrave tendencije. Izvoz je povećan, a nivo proizvodnje je samo neznatno pao, što je i normalno u uslovima preispitivanja. Pokazatelji dati u materijalima ne daju efekat reforme jer se odnose na prvo polugodište, pa teškoće za banjalučku privrednu tek predstoje i nisu još sagledane. Moći će da prežive samo one radne organizacije koje se preorientišu na specijalizaciju i na modernu visoko-produktivnu serijsku proizvodnju. Što se tiče integracije za nju nema recepta, ali o njoj treba da odlučuju tručnjaci, a ne političari. Obrtna sredstva treba privreda sama da stvara, jer država i banka nemaju više sredstava. Odnos ličnih dohodata i fondova u banjalučkoj privredi 82 - 18 je vrlo loš, a još je gori kada se uzme da su lični dohoci u prosjeku niski. To govori da je privreda nisko akumulativna i niskoproduktivna. Reformu mogu provesti u radnoj organizaciji samo visoko stručni ljudi. Rukovodstvo banjalučke privrede treba osvježiti mladim, energičnim i stručnim ljudima i obezbjediti im takav lični dohodak koji će ih stimulisati. U trgovini ima previše rascjepkanosti i previše radne snage, te bi integracioni i drugi zahvati u njoj bili potrebni pa i nužni. Komunalne službe u gradu slabo funkcionišu. Međutim čistoća i izgled grada nisu samo stvar komunalnih radnih organizacija već i samih građana. Ono za što nemamo novaca može se postići organizacijom dobrovoljnog rada.

Josipović Ferdo: Osvrnuo se na gubitke radnih organizacija zbog nestašice repromaterijala. Sto se tiče integracije, smatra da tu dogovor izmedju samih radnih organizacija nije dovoljan i nije efikasan, pa je potrebna i politička intervencija, jer lokalistički ili lični interesi često ometaju integraciju. Istiće probleme koje donosi usitnjenošt i rascjepkanost kapaciteta. Smatra da svakoj radnoj organizaciji nije potrebna vlastita društvena ishrana, autobusi za prevoz ranika i sl. Govoreći o poslovnom moralu navodi primjer Električnog preduzeća Banja Luka koje već tri godine oteže sa elektrifikacijom nekih sela, dok u isto vrijeme izvodi radove van opštine. Za to vrijeme cijene se penju a opština i gradjani plaćaju te razlike.

Pudar Milan, direktor Tvornice "Jelšingrad" osvrnuo se na uspjehe ove Tvornice. Navodi da je proizvodnja porasla za 70% zahvaljujući boljem planiranju, blagovrenoj pripremi materijala, savremenijoj organizaciji, boljem korišćenju opreme i poboljšanju kvalifikacione strukture. Istiće da sa realizacijom proizvoda za sada nema poteškoća, ali postoje poteškoće oko obezbjedjenja stanove za kadrove.

Basarić Branko osvrnuo se na neke probleme Fabrike "Rudi Čajavec", a posebno na neiskorištenost kapaciteta, neobezbjedjenost reprodukcionog materijala, nepovoljnu kvalifikacionu strukturu u nekim pogonima i maloserijsku proizvodnju.

Saračević Adem istakao je da je godišnji plan Fabrike celuloze baziran na maksimalnom iskorisćenju kapaciteta, pa porast proizvodnje nije mogao biti veći od 3,9%. Osim toga postoje i odredjene teškoće u snabdjevanju sirovinama.

Uzimajući ponovo riječ Pudar Milan se osvrnuo na teškoće oko nabavke deviza i obrtnih sredstava. Istiće da nedostatak deviza i nepostojanje poslovnog udruženja metalopreradjivačke industrije omenoguju poslovnu saradnju sa inostranstvom. Smatra da bi i odnos banke prema radnim organizacijama moraon biti nešto elastičniji, sa više razumjevanja.

Konjik Blagoje postavio je pitanje kako provesti reformu u školstvu i na koji način povezati školstvo sa privredom.

Karabegović Osman objasnio je da se pitanje školstva proučava u Saveznoj skupštini i da će o tom biti donešeni propisi. U svakom slučaju škole treba osamostaliti i materijalno obezbjeđiti.

Predsjedavajući Milorad Popović zaključio je da će naredni mjeseci bolje pokazati kakvo je stanje banjalučke privrede i kako se odrazila reforma na nju. Predložio je:

1. da se usvoje ocjene date u materijalima i u diskusiji,

2. da savjeti i stručne službe na bazi prijedloga datih u materijalima i u diskusiji konkretizuju mjere za izvršenje društvenog plana i za sprovodjenje privredne reforme, kao i da analiziraju kretanje privrede u posljednja tri mjeseca koja nisu obuhvaćena materijalima,

3. da se Savjet za finansije ovlasti da, obzirom na nedovoljna sredstva u budžetu i na njihovo sporo priticanje, ograniči budžetsku potrošnju, do rebalansa budžeta, na lične i materijalne rashode i na podmirenje dospjelih obaveza.

Poslanik Mažar Drago preložio je obrazovanje mješovitog tijela od odbornika i stručnjaka koje bi pratilo ostvarenje reforme u radnim organizacijama i moglo da iznese pred SO stvarnju sliku stanja u pojedinim radnim organizacijama. Privredi treba pomoći da se stvari orientacija u proizvodnji nečekajući godišnje ili privremene obraćune. Neki problemi mogu se rješavati odmah, kao napr. što su kadrovska pitanja.

Predsjedavajući Milorad Popović primjećuje da već postoji Koordinaciono tijelo za praćenje reforme, a i stručne službe su u toku, pa bi bilo dovoljno samo proširiti to tijelo u smislu prijedloga poslanika Mažara.

Usvojeni su pakljičci koje je predložio predsjedavajući, kao i zaključak da se ovlaste predsjednik Skupštine i predsjednici vijeća da obrazuju tijela u smislu prijedloga Mažar Drage.

Pošto je diskusija po 1.tački završena i donijeti zaključci sjednica je prekinuta u 13.30.

Po 2.tački izvještaj je podnio Hrnjez Radovan.

Basarić Branko smatra da je izrada urbanističkog plana prioritetan zadatak, obzirom na sve veće probleme oko nekontrolisane izgradnje. Navodi primjer nedozvoljene izgradnje šupa i garaža na područjima gdje se planira proširenje industrijskih objekata.

Macanović Smilja traži da se ponovo razmotri urbanističko rješenje Čaira i da se jednom utvrdi gdje se garaže mogu praviti a gdje ne.

Seksan Slavko predlaže da se usvoje zaključci dati u Informaciji.

Pišteljić Dr.Dušan smatra da gradjanima prvo treba omogućiti da bez maltretiranja ostvare svoja prava u pogledu gradnje, a tek onda preduzimati mjere zbog nepoštovanja gradjevinskih propisa. Postavlja pitanje da li nadležni organ uprave sposoban da omogući gradjanima ostvarenje njihovih prava u zakonskom roku.

Šolaja Jefto smatra da je jedan od uzroka divlje izgradnje inercija adminitracije u rješavanju zahtjeva za izdavanje građevinskih dozvola i drugih pitanja koja su povezana sa tim.

Mešinović Tasim: U stručnim službama se već vodi diskusija o izradi generalnog urbanističkog plana i u skoro vrijeme biće pred SO iznesen prijedlog organizacije rada na izradi plana. Da bi se spričila špekulacija sa zemljištom za izgradnju treba što pre proširiti nacionalizovani reon. Skupština opštine trebalo bi da utvrdi prioritete uređivanja zemljišta za stanbenu izgradnju. Za individualnu stanbenu izgradnju za sad je dovoljno što su obezbjeđeni reoni "Hiseta" i "Nova Varoš". Međutim, cijema u tim reonima za gradjane je oko 3.000 po m², tako da se gradjani teško odlučuju za kupovinu. U pogledu garaža do sada se radilo neplanski, ali bi se sada mogla zavesti veća kontrola.

Stanković Dušan iznosi pitanje Dević Spasoja kome je srušena stanbena zgrada u Danka Mitrovoj ulici pa sada nema gdje da stanuje i Stanković Rajka kome se ne dozvoljava stanbena izgradnja njegovom zemljistu navodno zbog proširenja celuloze, iako Fabrika tvrdi da nije zainteresovana za taj reon.

Predsjedavajući Milorad Popović odgovara da dobro pozna oba ta slučaja. Slučaj Devića je principijelan jer nije usamljen, ali se za te ljude ne može ništa učiniti jer nisu smjeli započinjati stanbenu izgradnju bez dozvole.

Ličina Radmila: Ako se prema nedozvoljenoj gradnji zauzima tako strog stav onda bi službu SO trebalo prethodno osposobiti da gradjevinske dozvole izdaje na vrijeme.

Predsjedavajući Milorad Popović smatra da je zabluda misliti da kuće gradi sirotinja. Niko od onih koji primaju socijalnu pomoć ne gradi ~~pozne~~ kuću. Radi se samo ovdje o nedisciplini i pokusuju da se organi vlasti dovedu pred gotov čin. SO sada raspolaže sa oko 400 lokacija za individualnu stanbenu izgradnju, ali je problem u cijeni pa bi se možda moglo pokušati da se ta cijena snizi. Gradjane treba obavjestiti da na vrijeme podnesu zahtjev za građevinsku dozvolu, a ne u jeku sezone. Urbanistički zavod treba da zauzme stav gdje se individualna stanbena izgradnja ne može dozvoliti a uprava da to dosljedno isproveđe.

Jezdimir Nada predlaže da se uvede visok porez na podstanare. Smatra da bi to spriječilo ili uporilo pretvaranje šupa u stanbene prostorije.

Muhurdarević Avdo: Nedostatak generalnog urbanističkog plana je uzrok mnogih problema pa ga što prije treba otkloniti. Lokaciju garaža treba regulisati i staviti pod strogu kontrolu.

Radovanović Drago, direktor Urbanističkog zavoda: Generalni urbanistički plan i njegova izrada nisu problem već finansiranje te izrade. Za izradu plana trebalo bi dvije godine i oko 100 miliona dinara. Što se tiče lokacije garaža, one su davane privremeno, te će ih vlasnici morati u sklad sa odgovarajućim propisima.

Verem Ahmet, osvrćući se na prijedlog predsjedavajućeg da se uvede rok za predaju zahtjeva za izdavanje gradjevinskih dozvola, smatra da bi uvodjenje takvog roka bilo protivno zakonu.

Predsjedavajući Milorad Popović objašnjava da bi taj rok trebao da ima samo preventivno odnosno regulativno dejstvo, ali da prekoračenje roka ne bi značilo gubitak prava.

Mešinović Tasim smatra da bi bilo korisno sniziti cijenu zemljišta za individualnu stanbenu izgradnju, ali je ograničiti na nekoliko određenih reona.

Kecman Milan smatra da bi odredjivanje i objavljivanje nekog roka moglo imati suprotan efekat i dovesti do nepotrebne gužve.

Pirolić Meho je mišljenja da će u novim uslovima individualna stambena izgradnja jačati zbog smanjenja društvene izgradnje. Problem garaža treba pokušavati rješavati montažnim objektima velikog kapaciteta.

Basarić Branko: Odredjivanje roka za predaju zahtjeva prouzrokovalo bi nezdravu psihozu među gradjanima.

Rakić Ćiro, sekretar OK SKJ: Takav rok mogao bi da bude samo instruktivan a ne obavezan.

Pošto je diskusija iscrpljena, informacija je usvojena sa zaključcima koji su u njoj predloženi.

Po 3.tački izvjestilac je Gnјatić Vitomir, predsjednik Savjeta za unutrašnje poslove.

Brkljač Rade postavlja pitanje da li su podaci za Informaciju uzeti samo od organa SUP ili i od sudova. Slične podatke već je iznijelo Opštinsko javno tužilaštvo u izvještaju o radu koji je SO razmatrao. Smatra bi ovakva informacija morale biti rezultat zajedničkog rada svih pozvanih organa i da se ne bi smjelo raditi po više kolosjeka. Nadalje primjećuje da nije dovoljno iznositi pojave, već uz njih treba analizirati njihove uzroke i predlagati preventivne mjere. Posebno se osvrće na pitanje naknade štete radnim organizacijama od strane ošudjenih lica, ističući da se o ovome ne poklanja dovoljna pažnja.

Božić Vlado ocjenio je Informaciju pozitivno i predložio je da se ona usvoji.

Informacija je usvojena jednoglasno.

Po 4.tački izvjestilac je Marčetić Bogdan.

Diskusije nije bilo pa je Informacija o saniranju peradarnika bivše Stambene zajednice G.Šeher jednoglasno usvojena.

Po 5.tački izvještaj nije podnošen jer je materijal u cijelosti dostavljen odbornicima.

Kecman Milan stavio je primjedbu da sindikalne podružnice ne treba da vrše raspodjelu stanova već odgovarajući organi samoupravljanja, a da raspodjelu stanova namjenjenih za prosvjetu na pojedine škole izvrši Savjet za prosvjetu.

Begović Suljo je mišljenja da bi privredi ipak trebalo dati nešto stanova, jer male radne organizacije nemaju mogućnosti, a uplaćivale su stanbeni doprinos. Predlaže da se "Poljoremontu" da jedan stan, a da se uzme od kvote koja je namjenjena organima uprave SO.

Javor Tomislav predlaže da se Opštinskom sudu obezbjedi jedan stan od stanova koji su namjenjeni za ustanove iz oblasti kulture.

Buzadžić Rajko podržao je prijedlog Begovića,

Muhurdarević Avdo, Ciganović Milan i Džombić M^lorad podržali su prijedlog odbornika Javora.

Šolaja Jefto postavlja pitanje kakve su kadrovske potrebe mjesnih zajednica.

Basarić Ing. Branko predlaže da se Opštinskom sudu obezbjedi stan koji je bio namjenjen Auto-moto društvu.

Grozdanić Milivoj i Marčetić Bogdan založili su se da se "Poljoremontu" obezbjedi stan radi iselenja stanara iz poslovnih prostorija.

Berić Simo zatražio je stan za Zaštitnu radionicu "Obnova".

Varunek Anto ističe da je Opštinski sud izgubio jedan stan odlaskom sudske Bilanović Grozde, te bi mu to sada trebalo nadokanaditi.

Guhić Džavid smatra da bi trebalo ostati pri stavu da se ni jednoj privrednoj organizaciji nedaje stan. Smatra da je "Poljoremont" mogao rješiti problem vlastitim snagama. Iстиče da je mnogo teži slučaj Tvornice kože, jer je Skupština obećala stan novom direktoru prilikom dolaska na dužnost. Postavlja pitanje kakve su kadrovske potrebe mjesnih zajednica, a predlaže da se Auto-moto društvu ne daje stan.

Pirolić Meho podržao je prijedlog Gunića s tim da se ni mjesnim zajednicama ne daju stanovi, već Savezu boraca, Opštinskom sudu stan koji se predlaže za Auto-moto društvo.

Obračić Esad smatra da ne bi trebalo mnogo mijenjati predlog Savjeta za komunalne poslove jer je on imao više uvida u situaciju. Podržava prijedlog da se Opštinskom sudu da stan namjenjen za Auto-moto društvo, a i Tvornici koža da se obezbjedi jedan stan.

Macanović Smilja je protiv prijedloga da se stan ne dodjeli Mjesnoj zajednici "Hiseta" jer smatra da je taj stan namjenjen za sekretara zajednice koji se ističe svojim društvenim radom na tom području.

Ličina Radmila podržala je prijedlog odbornice Macanović i dodala da je ista situacija sa Mjesnom zajednicom "Rosulje".

Obralić Esad podržao je Macanović Smilju i Ličina Radmilu.

Predsjedavajući Milorad Popović obavjestio je odbornike da se stanbeno pitanje Saveza boraca rješava posebnim mjerama.

Verem Ahmet smatra da ne bi trebalo razlikovati privredne i neprivredne organizacije i da je važnije rješiti stambeni problem Tvornice koža nego mjesnih zajednica.

Rakić Ciro je mišljenja da je privreda ipak u povoljnijoj poziciji u pogledu rješavanja stanbenog problema.

Predsjedavajući Milorad Popović, osvrćući se na prijedlog da se Auto-moto društvu ne dodjeli stan, napominje da je Auto-moto društvena organizacija bez svojih sredstava. Predlaže da se predsjedniku Skupštine da ovlaštenje da može radi rješavanja specijalnih kadrovske problema radnih organizacija kupiti stan na teret sredstava budžeta, s tim da radna organizacija vrati ta sredstva ili stan kad bude u mogućnosti. Ovaj zaključak je usvojen.

Mešinović Tasim zalaže se da se Auto-moto društву da stan, jer mu je poznat slučaj o kom se radi, naime, radi radi se o invalidu sa djecom koji nema druge mogućnosti da dobije stan. Za socijalno ugrožena lica stanove treba dati mjesnim zajednicama i odrediti kojim ili na to ovlastiti Savjet za komunalne poslove.

Skenderija Stojanka ističe da Auto-moto društvo treba da rješava svoje kadrovske potrebe a ne socijalne i predlaže da se ovaj slučaj tretira kao takav.

Predsjedavajući Milorad Popović objašnjava da se kao socijalni problem mogu tretirati samo nezaposleni

Šolaja Jefto smatra da ovakvo namjensko davanje stanova nije dobro, već da odluku o dodjeli stana treba da donesu sami kolektivi.

Radovanović Drago, izvjestilac Savjeta za komunalne poslove, smatra da izmjene neće doprinjeti boljem rješavanju, jer je Savjet rješavao vrlo dugo i na osnovu odgovarajućih podataka. Slaže se da se mjesto Auto-moto društvu stan dodjeli Opštinskom sudu. Provedeno je glasanje pa je usvojen predlog Savjeta za komunalne poslove sa izmjenom da se Opštinskom sudu dodjeli stan koji je bio dodjeljen Auto-moto društvu i sa zaključkom da se Tvornici koža kupi jedan stan.

Jedan odbornik glasao je protiv.

Po 6.tački izvjestilac je Ciganović Milan.

Diskusije nije bilo pa je prijedlog Odluke o izmjeni člana 324 Statuta opštine Banja Luka jednoglasno usvojen.

Po 7.tački izvjestilac je Balic Azra.

Diskusije nije bilo pa je prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o žrtvama fašističkog terora jednoglasno usvojen.

Po 8.tački izvjestilac je Balić Azra.

Šolaja Jefto predložio je da se cenzus povisi a da se izraz "domaćinstvo" zamjeni izrazom "uža porodica".

Varunek Vjencislav napominje da bi povišenje cenzusa proširilo krug korisnika socijalne pomoći za 100 do 200 novih slučajeva.

Buzadžić Rajko smatra da treba izmjeniti i cenzus prihoda od poljoprivrede, jer se veliki broj slučajeva na selu ne može zbog toga obuhvatiti.

Varunek Vjencislav obavještava Skupštinu da socijalnu pomoć koristi oko 200 porodica sa sela, i da cenzus nije odlučujući jer postoji posebna odredba u odluci za seoske slučajeve. Sto se tiče izmjene izraza u odluci smatra da je nepotrebna jer je u odluci data definicija domaćinstva.

Predlog Odluke o izmjeni Odluke o stalnoj i povremenoj pomoći i zdravstvenoj zaštiti materijalno neobezbjedjenih lica usvojen je jednoglasno.

Po 9.tački izvjestilac je Balić Azra.

Diskusije nije bilo pa je predlog Odluke o izmjeni Odluke o novčanoj pomoći i zdravstvenoj zaštiti materijalno neobezbjedjene djece jednoglasno usvojen.

Po 10.tački izvjestilac je Balić Azra. Ona je izmjenila predlog Savjeta i predložila da se ostane pri dosadašnjim cenzusima, a da se visina pomoći poveća za 1.000 dinara svim kategorijama.

Seksan Slavko postavio je pitanja koliko su povećane cijene smještaja u obdaništu.

Balić Azra dala je odgovor dala je odgovor da se počanje kreće od 2.000 do 3,500 dinara.

Predsjedavajući Milorad Popović predložio je da se rješavanje po ovom predlogu odloži dok se ne izvrše odgovarajuće kalkulacije.

Ovaj prijedlog je jednoglasno usvojen.

Po 11.tački izvjestilac je Balić Azra.

Diskusi je nije bilo pa je prijedlog Odluke o osnivanju Disciplinskog centra u Banjaluci jednoglasno usvojen.

Po 12.tački izvjestilac je Vehabović Dr.Ekrem.

Mešinović Tasim postavio je pitanje da li Dom zdravlja preuzima prilikom integracije i obaveze zdravstvenih stanica prema ljekarima, našto je izvjestilac odgovorio pozitivno.

Prijedlog Zaključka o davanju saglasnosti na pripajanje zdravstvenih stanica u Bronzanom Majdanu i Krupi n/V Domu zdravlja Banjaluka jednoglasno je usvojen.

Po 13.tački izvjestilac je Marić Anto.

Prijedlog Zaključka o potvrđivanju statuta mjesnih zajednica Dragočaj, Goleši, Ivanjska, Piskavica i Vrbanja jednoglasno je usvojen pod uvjetom da se u tim statutim brišu odredbe po kojima te mjesne zajednice mogu imati profesionalno osoblje.

Po 14.tački izvjestilac je Olujić Dragan.

Diskusije nije bilo, pa je jednoglasno prihvaćen zaključak da se na statut Poslovnog udruženja "Investorad" ne stave nikakve primjedbe, a da se Komunalnom preduzeću "Uslužni centar" preporuči da preradi i nacrt statuta u skladu sa primjedama stručne komisije.

Po 15.tački izvjestilac je Ibrahimbegović Dževad.

Pišteljić Dr.Dušan postavio je pitanje da li se sječa šume nadoknадjuje sadjenjem novih površina.

Predsjedavajući Milorad Popović objasnio je da se radi o sječi u granicama redovnog prirasta, kao i o sječi tzv. slučajnih užitaka.

Prijedlog zaključka o odobrenju rebalansa plana sječa za 1965.godinu ŠPP "Banja Luka" usvojen je jednoglasno.

Po 16.tački izvjestilac je isti.

Diskusije nije bilo pa je Rješenje o izmjeni Rješenja o dodjeli lovište na gazdovanje jednoglasno usvojen.

Po 17.tački izvjestilac je Mešinović Tasim.

Diskusije nije bilo pa je Rješenje o obrazovanju Komisije za radno vrijeme jednoglasno usvojeno.

Po 18.tački izvjestilac je Škenderija Veljko.

Marčetić Bogdan stavio je primjedbu da ZZ Banjaluka treba dvije odvojene garancije, jednu na zajam za kupovinu peradarbika a drugu na zajam za adaptaciju.

Javor Tomislav predložio je da se Skupština informiše o broju datih garancija i ukupnom iznosu.

Jednoglasno su usvojena rješenja o davanju garancija:

- a) ZZ Banjaluka
- b) Zaštitna radiona "Obnova"
- c) Preduzeću "Stočar" Banja Luka.

Po 19.tački izvjestilac je Hasanbašić Nijaz.

Diskusije nije bilo pa su jednoglasno usvojena rješenja:

a) o prenosu prava korišćenja nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta sa Toičić Branka na Jakić Srećka,

b) o prenosu nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta sa Mehmedović Latife na Matavulj Ljubu,

c) o izmjeni Rješenja o izuzimanju iz posjeda nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta od Kurjak Muniba i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

d) o izmjeni Rješenja o dodjeli nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta Balaban Savi,

e) o izmjeni Rješenja o dodjeli nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta Kopanja Dragi,

Po 20.tački Informacija je bila dostavljena odbornicima pa se odmah prešlo na diskusiju.

Muhurdarević Avdo objasnio je prije svega da pitanje lokacija zgrade u Nazorovo ulici i raspodjeli stanova u njoj nije postavio on kao pojedinac već u ime grupe od 5 odbornika. Ne slaže se u cijelini sa datim odgovorima. Smatra da je trebalo po jedinačne slučajeve detaljno obraditi i dati bolje argumente, ako postoje. Slaže se da se kadrovima daju stanovi, ali racionalno. Promjena stana ne smije se tretirati samo kao formalno pravna transakcija. Ubuduće treba izbjegavati ovakve slučajeve, a odluke donositi u širim tijelima. Posebno osudjuje promjenu lokacije zgrade i dodjelu stanova Balabanu i Muftiću. Kritika čitavog ovog slučaja nužna je za otklanjanje budućih devijacija i ne predstavlja ni sisanje ulja na vatru, niti atak na naše jedinstvo. Traži da grupa odbornika detaljnije ispita cijelu stvar.

Obračić Esad smatra da se kritika ne može odnositi na sve slučajeve i da ne bi trebalo napr. stavljati primjedbe na dodjelu Hrnjezu i Saračeviću.

Božić Vlado: Greška je učinjena, ali SO ne bi trebala da se postavlja u ulogu nekakvog arbitra. Treba osuditi način i izvući pouke za budućnost.

Seksan Slavko stavlja primjedbu da se iz Informacije ne vidi ko je odlučivao o raspodjeli stanova, da li ovlašteni organ ili pojedinci. Ako je ovlašteni organ, i u okviru propisa, onda se ne mogu stavljati nikakve primjedbe, a inače moraju. Posebno ističe da je bilo pogrešno dodjeljivati stanove radnim organizacijama sa namjenom za određena lica.

Brkljač Rade upozorava da postoji propis o racionalnom korišćenju stanova i pita da li je on poštovan. Postavlja takođe pitanje da li postoji interni pravilnik o raspodjeli.

Plavčić Milorad smatra da bi SO morala imati pravilnik o raspodjeli ukupnog broja stanova, a organi uprave posebno pravilnik o raspodjeli stanova koji se njima dodjele. Pri preuzimanju obaveza moralo bi se postupati opreznije nego do sada. SO ne bi trebala da obezbjedjuje stanove za stanare zgradu koje ruši JNA, ili bar ne za sve.

Šolaja Jefto smatra da ubuduće treba izbjegći dodjelu stanova radnim organizacijama sa namjenom za odrđena lica, kao i vraćanje istih stanova uslučaju prelaska nekog lica na rad u SO.

Džombić Milorad postavlja pitanje imaju li organi uprave pravilnik o raspodjeli stanova.

Verem Ahmet smatra da je čitav problem proistekao iz nedostatka kriterija o radspodjeli, kako globalnoj tako i pojedinačnoj. Zbog toga treba donijeti odgovarajuće propise i dosljedno ih sprovoditi. Bez obzira na kvalitetu proizvoda, ne bi trebalo dozvoljavati uslovljavanje dolaska u neku radnu organizaciju, pa i u SO, dodjelom stana. Propisom bi trebalo utvrditi šta je to kadrovski stan, zamjenu stanova onemogućiti bar za pet godina, donijeti pravilnik o racionalnom korišćenju stanbenog prostora. Obzirom da je bilo dosta pretjeravanja i od strane štampe, trebalo za javnost izdati zvanično saopštenje.

Gunić Džavid ističe da ovakvih pojava ima i u drugim radnim organizacijama ali nisu tako upadljive kao kad se radi o SO. Slaže se da treba izraditi kriterije o raspodjeli i promjeni stanova, a posebno unijeti reda u dodjelu stana tzv. kadrovima.

Što se tiče ovih slučajeva, svaki pojedini treba razjaniti o njemu zauzeti stav. Konstatuje da štampa nije bila objektivna ni konstruktivna u tretiranju ovog slučaja.

Predsjedavajući Milorad Popović konstatuje da su odbornička pitanja demokratska forma koju bi trebalo koristiti češće. Upoznaje odbornike da je SO 1963. godine donijela zaključak da raspodjelu kadrovskih stanova u SO vrši predsjednik, a dak se radi o kadrovima van organa uprave - predsjednik SO uz konsulataciju najpozvanih političkih rukovodilaca. U isto vrijeme bio je donešen i zaključak da se počne sa vraćanjem stanova koji su bili pozamljjeni od privrede. Istiće da je niz obaveza bio stvoren ranije, i da su se te obaveze morale poštovati, jer se izdata rješenja nisu mogla poništiti bez sudskog spora. Slaže se da dodjelu stanova, pa i kadrovsku, treba obuhvatiti pravilnikom, ali ujedno ističe da je teško sve regulisati jer život nameće slučajeve koje je teško uklopiti u pravilnik. U rješavanju ovakvih slučajeva treba obezbjediti javnost, ali se mora imati i povjerenja u one koji to rješavaju. Što se tiče lokacije zgrade u Nazorovoј ulici, u postupku će se utvrditi da li je načelnik za komunalne poslove prekoračio oblašćenje koje mu daje služba. Racionalno korišćenje stanova biće dovoljnom regulisano visinom stanarine. Trebaće donijeti propise o načinu raspodjele, kao i o tome za koje kategorije će Skupština opština ubuduće obezbjedjivati stanove. Ovrćući se na primjedbu da SO ne bi trebala da obezbjedjuje stanove za stane čije kuće ruši armija, ističe da je to bio aranžman sa JNA i medjusobna podjela obaveza u cilju što brže stanbene izgradnje. U daljem izlaganju Milorad Popović se osvrnuo posebno na dodjelu stanova Skenderiji i Muftiću.

Stanković Duško primjećuje da je teško u svjetlu ovih činjenica opravdati strogost prema onima kojima su srušene kuće zbog bespravne izgradnje.

Muhurdarević Avdo traži da SO zauzme jedinstven stav radi davanja odgovora biračima.

Javor Tomislav: Treba razlikovati pitanje lokacije od pitanja raspodjele. Na prvo pitanje daće se odgovor kad bude završen postupak koji se vodi, a što se tiče drugog, treba imati u vidu da nije postojao pravilnik o raspodjeli. Ipak, javnosti treba dati odgovor, a mi moramo postupati sa više odgovornosti u ovim i sličnim osjetljivim pitanjima.

Pirolić Meho predlaže da grupa odbornika formuliše političku ocjenu čitavog ovog slučaja. Što se tiče pravnog regulisanja ove materije, ono je potrebno, ali se mora imati u vidu da se život u potpunosti ne može uokviriti u nikakve norme.

Medić Rade smatra da ne treba insistirati na krivici onih koji su dobili stanove, već onih koji su ih dali.

Muhurdarević Avdo ne slaže se sa mišljenjem Medića jer smatra da su lica o kojima je riječ vršila pritisak da bi dobila stan.

Salihčekajić Ahmet, novinar, uzimajući riječ po dovolji predsjedavajućeg, predložio je da se izvjesna od ovih lica kazne partijskim kaznama, kako je kažnjen i predsjednik SO, iako snosi manji dio krivice.

Haznadar Ekrem: Kada se zna kako u gradu ima teških stanbenih slučajeva, onda bi i kadrovi mogli biti malo skromniji u svojim zahtjevima.

Pirolić Meho, osvrčući se na slučaj Muftića, tvrdi da pri njemu, Muftiću, nema krivice u smislu koja mu se u štampi pripisuje.

Skenderija Stojanka smatra da treba prihvati Informatiju kao tačnu, kao i obrazloženje koje je dao predsjednik. Nema indicija da su stanovi dati po vezi ili čak po mitu. Ovakva Informacija je dovoljna i za javnost i za nas i ne smijemo dozvoliti da nas zavede mišljenje štampe, ako znamo da ona u ovom slučaju nije objektivna.

Ciganović Milan: Gradjani su dezinformisani i treba im dati činjenice, bez obzira kakve su, a ne nekakve gotove ocjene i stavove.

Rakić Ćiro: OK SKJ smatra da je trebalo ranije reagovati i ranije iznijeti ovaku informaciju, kako je to i zaključila Opštinska konferencija SK. Da je to izvršeno posljedice bi bile manje i javnost bi bila manje nanelektrisana. Javnost sumnja u moralne kvalitete nekih lica koja su umješana u ovo i ne priznava valjanost transakcija koje su izvršene bez obzira da li su formalno pravno ispravne ili ne. Treba znati da javnost vrlo teško mjenja mišljenje koje je jednom formirala, i lijek treba tražiti samo u radikalnoj samokritici i kritici svih koji su učestvovali u rješavanju. Pri tome treba osuditi formalno pravna opravdanja. Sto se tiče Informacije, činjenice u njoj su tačne, a SO i SK treba da daju moralnu i političku ocjenu slučaja. Sigurno je da se ne radi o protekciji ni o familijarnosti, ali zbog javnosti i ozbiljnosti treba da grupa odbornika ispita i objelodani činjenično stanje. Pri tom ne treba identično tretirati svaki pojedini slučaj, jer pored ostalog, ni pravo na stan, gledano sa aspekta zasluga, nije jednako kod svih. Iz čitavog slučaja treba izvući zaključak da metod rada treba izmjeniti u smislu veće javnosti i odgovornosti.

Dragić Dragoljub predlaže da se izvjestan broj stanara iz ove zgrade preseli u druge stanove, kako bi se smanjila koncentracija službenika SO.

Kurt Anton smatra da se treba imati povjerenja u činjenice iznesene u Informaciji i u obrazloženje predsjednika.

Nakon iscrpljene diskusije odlučeno je da se izabere komisija koja će sačiniti rezime i formulisati zaključke. U komisiju su izabrani: Popović Milorad, Muhurdarević Avdo, Pirolić Meho, Ciganović Milan, Seksan Slavko, Plavčić Milorad i Skenderija Stojanka.

Po 21.tački izvjestilac je Skenderija Veljko.

Diskusije nije bilo pa je Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965.godinu na području sela Gornji Borkovići usvojena jednoglasno.

Po 22.tački izvjestilac je isti.

Diskusije nije bilo pa je Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965.godinu na području sela Slavićka usvojena jednoglasno.

Po 23.tački izvjestilac je isti.

Diskusije nije bilo pa je Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965.godinu na području sela Donji Borkovići i Gornja Slavićka usvojena jednoglasno.

Po 24.tački predsjedavajući Milorad Popović je pročitao žalbu građana Hiseta upućenu Skupštini opštine povodom stava Savjeta za komunalne poslove da ne dozvoli individualnu stanbenu izgradnju na levoj strani Kozarske ulice.

Radovanović Drago, predstavnik Savjeta za komunalne poslove, objasnio je da je Urbanistički zavod želio da izadje u susret građanima i dao idejnu skicu za 17 lokacija kojima se ne bi ugrožavala namjena tog područja za vidokogradnju. Analizom je utvrđeno da je taj reon dragocjen za veće objekte, a da bi cijena bila oko 9.000 dinara po 1 m². Zbog toga su urbanistička komisija i Savjet za komunalne poslove zaključili da je poželjnije da se ne dozvoli nikakva individualna izgradnja.

Predsjedavajući Milorad Popović predložio je da se žalba sada ne rješava već da se materijal pripremi za iduću sjednicu, što je i usvojeno.

Sjednica je završena u 24 0.30 časova 12.10.1965.g.

ZAPISNIČAR:
Olujić Dragan

PREDSEĐAVAJUĆI:
Milorad Popović

DNEVNI RED

— Marić
— Cigo
— Azra

za DOKV sjednicu Skupštine opštine Banja Luka za dan 11.10.1965. g.

✓ 1. Razmatranje kretanja privrede:

a) Analiza periodičnih obračuna privrednih organizacija za I polugodište 1965. godine,

b) Izvještaj o izvršenju društvenog plana opštine Banja Luka u I polugodištu 1965. godine,

c) Informacija o aktivnosti na sprovodjenju privredne reforme na području opštine Banja Luka;

Izvjestioci: Janjić Mladen i Romčević Vlado.

2. Informacija o sprovodjenju Odluke o izgradnji objekata građana i građansko-pravnih lica, s osvrtom na bespravnu izgradnju privatnih stambenih zgrada na području grada Banja Luke;

Izvjestilac: Hrnjaz Radovan.

3. Informacija o problemima imovinskih delikata na području opštine Banja Luka;

Izvjestilac: Predstavnik Savjeta za unutrašnje poslove.

4. Informacija po pitanju saniranja stanja bivše stambene zajednice Gornji Seher (objekta peradarnik);

Izvjestilac: Romčević Vlado.

— ~~im~~ 5. Prijedlog Zaključka o raspodjeli (podkategorijama korisnika) stanova čiji je investitor opština Banja Luka;

Izvjestilac: Radovanović Drago.

✓ 6. Prijedlog Odluke o izmjeni člana 324. Statuta opštine Banja Luka;

Izvjestilac: Ciganović Milan.

✓ 7. Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o pomoći žrtvama fašističkog terora;

Izvjestilac: Balić Azra.

✓ 8. Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o stalnoj i povremenoj pomoći i zdravstvenoj zaštiti materijalno neobezbjedjenih lica;

Izvjestilac: Balić Azra.

✓ 9. Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o novčanoj pomoći i zdravstvenoj zaštiti materijalno neobezbjedjene djece;

Izvjestilac: Balić Azra.

zvuk 10. Prijedlog Odluke o izmjeni Odluke o novčanoj pomoći roditeljima za smještaj djece u obdaništa;

Izvjestilac: Balić Azra.

✓ 11. Prijedlog Odluke o osnivanju Disciplinskog centra u Banja Luci;

Izvjestilac: Balić Azra.

✓ 12. Prijedlog Zaključka o davanju saglasnosti na prijemanje zdravstvenih stanica u Bronzanom Majdanu i Krupi na Vrbasu Domu zdravlja Banja Luka;

Izvjestilac: Vehabović Dr. Ekrem.

✓ 13. Prijedlog Zaključka o potvrđivanju statuta mjesnih zajednica Dragočaj, Goleši, Ivanjska, Piskavica i Urbanja;

Izvjestilac: Marić Anto.

✓ 14. Razmatranje statuta Poslovnog udruženja "Investorad" i Komunalnog preduzeća "Uslužni centar";

Izvjestilac: Predstavnik stručne komisije

✓ 15. Prijedlog Zaključka o odobrenju rebalansa plana sjeća za 1965. godinu SPP "Banja Luka";

Izvjestilac: Ibrahimbegović Dževad

✓ 16. Prijedlog Rješenja o izmjeni Rješenja o dodjeli lovišta na gazdovanje;

Izvjestilac: Ibrahimbegović Dževad

izm. 17. Prijedlog Rješenja o obrazovanju Komisije za radno vrijeme;

Izvjestilac:

izm. 18. Prijedlozi rješenja o davanju garancija:

- ✓ - Zemljoradničkoj zadruzi Banja Luka,
- ✓ - Zaštitnoj radionici "Obnova" Banja Luka.
- ✓ - Itcar.

Izvjestilac: Skenderija Veljko

*Hrgotac
pjevaca* 19. Prijedlozi rješenja iz imovinsko pravne oblasti

✓ a) o prenošenju prava korišćenja nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta sa Tojčić Branka na Jakić Srećka,

✓ b) o prenošenju prava korišćenja nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta sa Mehmedović Latife na Matavulj Ljubu,

✓ c) o izmjeni Rješenja o izuzimanju iz posjeda nas. neizgradjenog gradjevinskog zemljišta od Kurjak Muniba i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

✓ d) o izmjeni Rješenja o dodjeli nac. neizgr. gradjevin. zemljišta Balaban Savi,

e) o izmjeni Rješenja o dodjeli nacionalizovanog neizg. gradjevinskog zemljišta Kopanja Dragi,

f) o izuzimanju iz posjeda nac. neizgr. gradjevinskog zemljišta od Kapetanović Mustafe i Tahvide i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

g) o izuzimanju iz posjeda nac. neizgr. gradjevinskog zemljišta od Djurović Pere i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

h) o izuzimanju iz posjeda nac. neizgr. gradjevinskog zemljišta od Martinović Ante i dr. i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

i) o izuzimanju iz posjeda nac. neizgr. gradjevinskog zemljišta od Ridolvo Romane i dr. i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

j) o izuzimanju iz posjeda nac. neizgr. gradjevinskog zemljišta od Branković Darinke i dr. i dodjeli Zavodu za komunalnu djelatnost,

k) o dodjeli nacionalizovanog neizgradjenog gradjevinskog zemljišta Zavodu za komunalnu djelatnost,

l) o odbijanju zahtjeva Ugostiteljskog preduzeća "Vrbas" Banja Luka za odredjivanje organom korišćenja na poslovnim prostorijama u ulici Vese Masleše broj 9.

m) o odbijanju zahtjeva Ugostiteljskog preduzeća "Vrbas" Banja Luka za odredjivanje organom korišćenja na poslovnim prostorijama u ulici Rudarskoj 35.

Izvjestilac: Hasanbašić Nijaz.

✓ 20. Odgovori na odbornička pitanja.

NAKnadno se predlaže:

21. Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965. godinu na području sela Gornji Borkovići;

Izvjestilac: Veljko Skenderija.

22. Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965. godinu na području sela Slavićka;

Izvjestilac: Veljko Skenderija.

23. Odluka o zavodjenju mjesnog samodoprinosa za 1965. godinu na području sela Donji Borkovići i Gornja Slavićka;

Izvjestilac: Veljko Skenderija.

24. Reč. po žalbi frontana
Kizeta po pitanju dozvajavanja
st. inspekcije